

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Självvärdering

Lärosäte: Linnéuniversitetet
Forskarutbildningsämne: Psykologi
Licentiatexamen: ja
Doktorsexamen: ja

Skriv en självvärdering per utbildning som leder fram till examen inom det forskarutbildningsämne som ska utvärderas. Självvärderingen baseras på kvalitetsaspekter och bedömningsgrunder inom aspektområdena:

- miljö, resurser och område
- utformning, genomförande och resultat
- uppföljning, åtgärder och återkoppling

samt de tre perspektiven:

- arbetslivets perspektiv
- studenters perspektiv
- jämställdhetsperspektiv.

Beskriv kortfattat samt analysera och värdera med exempel hur den utvärderade utbildningen uppfyller bedömningsgrunderna för varje aspekt inom aspektområdena och för perspektiven. Självvärderingen ska utgå från aktuella förhållanden för utbildningen. Beskriv såväl styrkor som identifierade utvecklingsområden samt hur arbetet med uppföljning, vidtagna och planerade åtgärder och återkoppling sker både för att utveckla utbildningen och för att säkerställa att utbildningen har hög kvalitet.

En mer preciserad vägledning till lärosäten vad gäller aspekter och bedömningsgrunder finns i *Vägledning för utvärdering av utbildning på forskarnivå*, bilaga 1.

Självvärderingen bör sammanlagt inte överstiga 75 000 tecken inklusive mellanslag (cirka 25 A4-sidor i 12 punkters storlek), exklusive lärosätets ifyllda tabeller.

Aspektområde: område, miljö och resurser

Aspekt: Forskarutbildningsämne

Bedömningsgrund:

Avgränsningen av forskarutbildningsämnet och dess koppling till den vetenskapliga/ konstnärliga grunden och beprövad erfarenhet är välmotiverad och adekvat. Forskarutbildningsämnets relation till området för forskarutbildning är adekvat (för de lärosäten som har examensrätt för område för forskarutbildning).

Forskarutbildningsämnet är Psykologi. Psykologi är främst en empirisk vetenskap som studerar människors känsloliv, tankeliv och beteende samt bakomliggande faktorer som påverkar dessa funktioner. Forskningen vid institutionen kan på ett övergripande plan indelas i

1. Social- Arbets- och organisationspsykologi.
2. Utvecklings och Hälsopsykologi.
3. Klinisk – neuro- och behandlingspsykologi samt
4. Pedagogisk psykologi.

Handledarkompetens på forskarutbildningsnivå finns inom ovanstående områden. Denna redovisas närmare under avsnittet "Personal". Handledarkompetens för ytterligare forskningsområden tillgodoses vid behov genom institutionens samarbete med andra lärosäten. I dagsläget finns sådant samarbete med Lunds universitet (missbruksforskning), Karlstads universitet (forskning om våldsutsatta barn) och Högskolan i Halmstad (idrottspsykologisk forskning).

Inom ramen för arbets- och organisationspsykologi pågår doktorandforskning med inriktning mot missbrukarvårdens organisation (en doktorand). Inom området Utvecklings- och hälsopsykologi pågår doktorandforskning om barns utsatthet och mödravård (två doktorander) samt idrottspsykologi (en doktorand). Gällande, neurokognitiv psykologi pågår doktorandforskning om barn- och ungdomar med neuropsykologiska problem (en doktorand) samt om samband mellan smärta och minnesfunktioner (en doktorand). Inom pedagogisk psykologi pågår forskning gällande läsandets psykologi och dyslexi (två doktorander).

De olika forskningsområdena överlappar delvis varandra och samverkan mellan områdena är ofta förekommande. Ett forskningsprojekt kan exempelvis vara relevant för klinisk psykologi och samtidigt beröra organisationspsykologi. Så är fallet med doktorandforskningen om missbruksvårdens organisation. Forskning om dyslexi kan kategoriseras som pedagogisk psykologi men kan samtidigt sortera under rubriken klinisk psykologi när den, som i ovan nämnd doktorandforskning berör utveckling av hjälpmedel för barn med dyslexi. Varje beskrivet forskningsområde kan i princip anknytas till minst ett annat av de förekommande områdena. Det innebär att projekten korsbefruktar varandra och att helheten blir mer än summan av delarna.

Vid institutionen bedrivs forskning med utgångspunkt i såväl kvantitativ som kvalitativ metodik. Vetenskapliga artiklar inom psykologiämnet skrivs normalt på engelska och publiceras i internationella vetenskapliga tidskrifter som använder sig av peer review

granskning (gäller samtliga nuvarande doktorander). En doktorsavhandling i psykologi skrivs normalt i formen av en sammanläggningsavhandling bestående av minst tre publicerade eller publicerbara vetenskapliga artiklar och en sammanläggningsskrift/kappa. För närmare information om avhandlingarnas formella krav hänvisas till den allmänna studieplanen (ASP).

Aspektområde: område, miljö och resurser

Aspekt: Personal

Bedömningsgrunder:

A. Antalet handledare och lärare och deras sammantagna kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens innehåll och genomförande.

B. Handledarnas och lärarnas sammantagna kompetens och kompetensutveckling följs systematisk upp i syfte att främja hög kvalitet i utbildningen. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Huvudhandledarna inom forskarutbildningen ska vara minst docenter. Bihandledare kan undantagsvis vara disputerade forskare som inte ännu uppnått docentkompetens men som har annan, för doktorandforskningen väsentlig kompetens. I dagsläget finns inom gruppen huvudhandledare en docent vars meriter är under prövning för befordran till professor. Övriga huvudhandledare är professorer. I gruppen biträdande handledare finns tre personer som ännu inte uppnått docentkompetens, övriga är docenter eller professorer. Examinatorerna är normalt professorer men i undantagsfall, efter särskild motivering och dekanbeslut kan docenter förekomma.

Vid institutionen finns 3 professorer och 2 docenter som alla arbetar inom forskarutbildningen. Dessutom finns tre disputerade lektorer vid institutionen som är biträdande handledare. Därutöver finns ytterligare 4 professorer och 3 docenter knutna till forskarutbildningen som handledare genom samverkan med andra lärosäten (Högskolan i Halmstad, Lunds universitet, Karlstads universitet och Linköpings universitet) (se tabell 2). Varje doktorand har minst 2 handledare, en huvudhandledare och en biträdande handledare varav minst en är anställd vid institutionen. Varje doktorand har en examinator som är anställd vid Institutionen. En av examinatorns uppgifter vid forskarutbildningen i psykologi är att, i samråd med huvudhandledaren, avgöra vilka valbara kurser som kan inräknas i forskarutbildningen. Rollen som examinator blir mer aktiv under forskarutbildningens senare del då denne är ytterst ansvarig för avgörande angående när doktoranden är mogen för att genomföra sitt mittseminarium, tidpunkten för slutseminarium och när anmälan till disputation är relevant att lämna till dekan för beslut. Det är alltså inte examinatorns uppgift att examinera kurser, vilket görs av kursansvariga lärare, utan att avgöra när doktoranden ska släppas vidare i processen mot en färdig avhandling eller vad som ska presteras innan detta kan ske.

Psykologiämnet vid Linnéuniversitetet (LnU) har expanderat kraftigt sedan forskarutbildningens start 2011, delvis beroende på att ett psykologprogram samtidigt startade. Allt eftersom psykologprogrammet byggts ut med en ny studentkull årligen under de fem första åren har behovet av kompetensförsörjning ökat och rekryteringsprocesser gällande seniora forskare/universitetslärare och professorer pågår kontinuerligt. För närvarande pågår rekrytering av två professorer inom områdena organisationspsykologi och klinisk psykologi. Övriga pågående rekryteringar gäller universitetslektorer i psykologiämnets didaktik, organisations- och klinisk psykologi, hälso- och kliniskpsykologi.

Två nya doktorandtjänster, en i klinisk psykologi med inriktning utvecklingspsykologi och en i Social- arbets- och organisationspsykologi, utlystes i januari 2017. Rekryteringsprocessen pågår och de planeras vara på plats vid starten av ht 2017.

Rekryteringsprocessen är viktig, inte bara för psykologprogrammet utan även för forskarutbildningen. Kompetensförsörjningen gällande forskarutbildningen sker på sikt även internt genom att lektorer uppnår docentkompetens och docenter blir professorer. Inom de närmaste fem åren bedömer vi att tre universitetslektorer kommer att uppnå kompetens för befordran till docent och två docenter beräknas att ha uppnått professorskompetens. Psykologi är trots den pågående rekryteringen fortfarande ett förhållandevis litet ämne vid LnU, vilket gör att utrymmet för handledarbyten med kort varsel kan vara en utmaning och några på förhand färdiga lösningar finns inte när sådana behov uppstår. Sedan forskarutbildningens start 2011 har sådana situationer uppstått vid ett flertal tillfällen, främst på grund av att handledare slutat sin tjänst vid institutionen med vid ett tillfälle på doktorandens begäran. I dessa fall har byten av handledare skett utan större svårigheter varken för institutionen eller för doktoranden i fråga. Vi bedömer därför att institutionens kapacitet är tillräcklig för att tillgodose önskemål om handledarbyten på ett tillfredställande sätt. Vi kan i vissa fall engagera handledare från lärosäten som vi har samarbete med och som redan i dagsläget deltar som handledare i forskarutbildningen (Högskolan i Halmstad, Lunds universitet, Karlstads universitet och Linköpings universitet)

Forskare vid institutionen tilldelas av institutionsmedel årligen tjänstetid för kompetensutveckling. Tilldelningen för år 2016 var i genomsnitt 15% av heltid. Därutöver tilldelar fakultetsstyrelsen medel för forskningstid och projektutveckling baserat på tidigare års forskningsprestationen i termer av publicerade alster, framgång i att erhålla externa forskningsmedel samt forskningsverksamhetens relevans för Linnéuniversitetets profil. Sex forskare vid institutionen för psykologi tilldelades år 2016 fakultetsmedel. I genomsnitt uppgick dessa medel till motsvarande 25 % forskningstid i tjänsten. Externa forskningsmedel tilldelades under samma period åtta forskare som i genomsnitt fick medel motsvarande 20 % forskningstid. Utöver dessa medel tilldelade institutionen fem forskare medel för forskningsrelaterade aktiviteter motsvarande 25 % av heltid. Sammantaget hade tretton aktiva forskare i genomsnitt 45 % forskningstid vardera under år 2016 med en spridning mellan 10 och 93 %.

Forskarutbildningens handledare är organiserade i ett handledarkollegium (HLK) som sammanträder i genomsnitt ett tillfälle per månad för att följa upp, kontrollera och stämma av verksamheten, föreslå förändringar och utveckla verksamheten, granska individuella studieplaner och redogöra för varje doktorands framsteg och hinder samt vid behov vidta åtgärder. I detta forum kan handledarna ta upp eventuella problem och få hjälp med lösningar. Varje år görs en genomgång av arbetsfördelning i handledargruppen där det säkerställs att varje doktorand har handledare med rätt kompetens för uppgiften. Behov av förändring i sammansättningen av handledare för varje doktorand diskuteras. Därutöver görs en avstämning av handledarsituationen årligen i samband med att doktorandernas ISP uppdateras. Vid HLK:s möten deltar också en doktorandrepresentant. Denna representant kan initiera ärenden som kommer från doktorandgruppen och vid varje HLK-sammanträde förs ett protokoll som delges doktorandgruppen via deras representant.

Sammantaget värderar vi, med hänvisning till ovanstående, antalet handledare som tillräckligt. Särskilt då det förstärks genom tillgången på handledare via samarbete med andra lärosäten. Vi är samtidigt medvetna om behovet av nyrekrytering för att sörja för god kompetens på lång sikt. Vår värdering är dock att kompetensen i dagsläget är adekvat och står i proportion till forskarutbildningens nuvarande omfattning. Genom ovan beskriven tid i tjänsten för forskning och kompetensutveckling anser vi att möjligheten till kompetensutveckling är god. Vi arbetar, som beskrivits ovan, kontinuerligt med att följa upp och vid behov åtgärda brister och återkoppla till berörda instanser. Protokoll från HLK:s möten skickas till alla berörda inklusive en doktorandrepresentant som för informationen vidare till alla doktorander. Uppdaterade individuella studieplaner diarieförs och kopior biläggs kallelserna när de presenterats på HLK:s möten.

Aspektområde: Område, miljö och resurser

Aspekt: Forskarutbildningsmiljö

Bedömningsgrunder:

A. Forskningen/den konstnärliga forskningen vid lärosätet har en sådan kvalitet och omfattning att utbildning på forskarnivå kan bedrivas på en hög vetenskaplig/konstnärlig nivå och med goda utbildningsmässiga förutsättningar i övrigt. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället både nationellt och internationellt.

B. Forskarutbildningsmiljön följs systematiskt upp för att säkerställa hög kvalitet. Resultatet av uppföljningen omsätts vid behov i kvalitetsutvecklande åtgärder och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Ansvar för forskarutbildningsmiljöns systematiska kvalitetsarbete på central nivå vid LnU återfinns på såväl rektorsnivå som på fakultetsnivå. Rektor och universitetsledning har det övergripande ansvaret medan fakultetsstyrelsen ansvarar för kvaliteten i utbildning och forskning inom respektive fakultet. Det finns också ett kvalitetsråd som på rektors uppdrag ansvarar för det övergripande systemet av kvalitetssäkring av utbildningar på alla nivåer. Kvalitetsrådet är en stödfunktion till såväl universitetsledning som fakultetsstyrelse. Rådet är sammansatt av ledamöter med samordningsansvar för kvalitetsarbetet på respektive fakultet och deras uppdrag inbegriper bland annat att följa och utveckla universitetets kvalitetssystem, koordinera fakultetsövergripande kvalitetsprocesser samt förbereda styr- och kvalitetsdokument för rektorsbeslut. Rektor har också inrättat en särskild grupp för arbetet med att kvalitetssäkra och utveckla just utbildningen på forskarnivå. Rådet är sammansatt av en representant från varje fakultetsområde och är på så sätt även en arena för erfarenhetsutbyte över fakultetsgränserna.

LnU och Fakulteten för hälso- och livsvetenskap (FHL) har en väl utbyggd infrastruktur kring forskarutbildning, som även forskarutbildningen i psykologi har tillgång till. Forskarutbildningarna vid LnU styrs, förutom av Högskolelagen och Högskoleförordningen, av [Lokala regler för utbildning på forskarnivå](#) vilka är beslutade av rektorn. Reglerna är ett komplement till Högskolelagen och -förordningen och förtydligar bland annat ansvarsfördelningen mellan doktorand, handledare och examinator. Vidare regleras de processer som förekommer inom varje forskarutbildningsämne, till exempel preciseras de krav LnU ställer på ämnenas allmänna och individuella studieplaner. Även universitetsledningens kansli tillhandahåller service åt fakulteterna i forskarutbildningsfrågor, inte minst genom utredare som ger stöd i juridiska frågor.

Fakultetens övergripande arbete med utbildning på forskarnivå sker genom *fakultetsstyrelsen*, *dekanen* och ett *utbildningsråd för forskarnivå (FUR)*. Fakultetens styrelse beslutar om inrättande av forskarutbildningsämne, fastställer allmänna studieplaner (ASP) och fördelar anslagsmedel för forskarutbildning. Dekanens beslutsområde definieras genom Rektors besluts- och delegationsordning. FUR:s arbetsutskott (FUR-au), granskar antagningar till utbildning på forskarnivå och bereder övergripande frågor gällande fakultetens forskarutbildning inför dekanbeslut. FUR ansvarar också för förhandsbedömning av ansökan om inrättande av nytt ämne på forskarnivå i enlighet med Linnéuniversitetets *Lokala regler för inrättande och avveckling av ämne på forskarnivå*.

I forskarutbildningsämnet finns ett *handedarkollegium (HLK)* som består av studierektorn i forskarutbildningen, Handedarna och en doktorandrepresentant. HLK ansvarar för verksamheten i utbildningen, till exempel för seminarie- och kursverksamhet. HLK bereder också ärenden för beslut hos dekan, såsom utseende av handledare och examinatorer, individuella studieplaner eller anmälan av disputationer.

Studierektorn som är ansvarig för verksamheten samt är ordförande i HLK. Till detta kommer en *forskningssekreterare* som är administrativ resurs för studierektor men också för de enskilda doktoranderna, handledarna och examinatorerna. Forskningssekreteraren ansvarar för att administration av olika moment i forskarutbildningen genomförs på formellt korrekt sätt, exempelvis registreringar i Ladok, uppföljning av individuella studieplaner, beslut om antagningar och disputationer. Andra administrativa resurser som personalkonsulent, arkivarie, IT- stöd tas i anspråk vid behov. För [studierektor](#) och handledarkollegium finns funktionsbeskrivningar.

Forskarutbildningens kvalitet och omfattning hänger också samman med dels antalet doktorander, dels deras aktivitetsgrad och dels omfattningen och kvaliteten vad gäller institutionens forskningsprojekt. Andra viktiga aspekter är graden av samarbete med andra lärosäten och omfattningen av nationella och internationella nätverk knutna till institutionens forskning samt i vilken omfattning doktoranderna är delaktiga i dessa nätverk.

Vid institutionen bedrivs forskningsprojekt som är väl förankrade såväl inom universitetet som i samhället utanför universitetet. Några av projekten är finansierade genom Ingvar Kamprads stiftelse, vilken har som villkor för medeltilldelning att det aktuella projektet genomförs i samverkan med samhällsaktörer utanför universitetet t ex kommuner, landsting eller privata aktörer. Andra projekt bedrivs i samarbete med lokala och regionala medfinansierare t ex omgivande kommuner och landsting samt intresseorganisationer som pensionärsorganisationer och andra sk brukarorganisationer. Ett av institutionens forskningsprojekt, inom området biologisk psykologi, gällande förvärvade hjärnsador hos vuxna, drivs i samarbete med allmänpsykiatri och vuxenhabiliteringen i Växjö och med Danderyds- och Orups sjukhus samt barn- och ungdomspsykiatri i Lund. I anslutning till detta forskningsområde bedriver en doktorand sin forskning i samarbete med de barn- och ungdomspsykiatriska klinikerna i Visby, Kalmar och Växjö. I ett annat projekt sker samverkan med Rättspsykiatriska kliniken (RPK) i Växjö, Trelleborg och Malmö, där forskning om verksamhetens kvalitetsutveckling bedrivs. Ett av forskningsprojekten på institutionen för psykologi bedrivs inom ramen för Linnaeus University Center for Discrimination and Integration Studies (LNUC) som är ett multidisciplinärt forskningscentrum bestående av forskare inom nationalekonomi, psykologi, statsvetenskap och statistik. Centret har internationella samarbetspartners, t ex University of California, San Diego. Forskningen om läs- och skrivsvårigheter och dyslexi, som delvis är finansierad genom anslag från Wallenberg-stiftelsen, där flera av doktoranderna är involverade, sker i samverkan med Göteborgs Universitets psykologiska institution och Linköpings universitet samt i internationellt samarbete med bl a Zagreb University och Yale University. Ett annat projekt där några av institutionens forskare är delaktiga, och i vilket en doktorand som disputerade våren 2016 genomfört sitt avhandlingsarbete, är the Swedish National study on Aging and Care (SNAC) som är ett nationellt flervetenskapligt longitudinellt forskningsprojekt om äldres hälsa och sjuklighet samt behov av vård och omsorg. SNAC är huvudsakligen finansierat av

socialdepartementet och följer hälsoutvecklingen i den åldrande befolkningen sedan 2002 för att studera hälsans och sjuklighetens determinanter ur såväl medicinska som sociala och psykologiska synvinklar. Forskning inom SNAC bedrivs i samverkan mellan företrädare för psykologi, medicin, vårdvetenskap, sociologi, folkhälsovetenskap och odontologi. SNAC-projektets forskning bedrivs av forskningsgrupper vid Karolinska Institutet, Lunds universitet, Blekinge Tekniska Högskola, Högskolan i Kristianstad och Linnéuniversitetet (www.SNAC.org). Doktoranderna får genom sitt deltagande i dessa projekt en inskolning i forskarsamhället. Inom universitetet pågår samarbetsprojekt med institutionen för pedagogik. Nära samarbete mellan institutionen för psykologi och institutionen för pedagogik har pågått i flera år, dels genom att lärare vid psykologiska institutionen undervisar i speciallärarprogrammet och lärarutbildningarna och dels genom forskningssamarbete. De doktorander som deltar i forskningssamarbetet ingår i nätverket (CREED) som arbetar med utbildning och forskning inom området läs- och skrivsvårigheter och dyslexi. Gemensamma ansökningar om forskningsmedel skrivs kontinuerligt.

Vid institutionen för psykologi finns för närvarande åtta doktorander, med aktivitetsgrader mellan 50 och 80 procent (se tabell 1). En av dem var dock föräldraledig under år 2016 och finns därför inte med i tabellen över doktorander. Ytterligare två doktorander kommer att rekryteras under 2017 till vilka fakultetsmedel är beviljade. Dessa kommer att anställas på heltid med placering vid institutionens lokaler. Av de nuvarande åtta doktoranderna har fem sin arbetsplats i institutionens lokaler i Växjö och vistas där tillsammans med sina handledare och institutionens övriga forskare och lärare. De övriga tre är lokaliserade på andra arbetsplatser, en finns vid Högskolan i Halmstad där hon också har sin huvudhandledare, en har sin arbetsplats vid Lunds universitet där också huvudhandledaren finns och en är placerad vid landstinget Kronobergs FoU-verksamhet i Växjö och har sin huvudhandledare vid Karlstads universitet. Samtliga doktorander har minst en handledare och sin examinator vid institutionen för psykologi i Växjö. Det faktum att doktorandernas tjänstgöringsgrad i de flesta fall är endast 50 % och att tre av dem inte har sin arbetsplats tillsammans med övriga i institutionens lokaler kan vara svagheter om inte aktiva åtgärder vidtas för att hålla ihop gruppen och skapa en kritisk massa tillsammans med övrig forskningsverksamhet vid institutionen. Denna sårbarhet har blivit tydlig under år 2016, då doktoranderna har gett uttryck för kritik av sin arbetsmiljö, såväl till sin arbetsledning som i sina svar i den sk doktorandbarometern som genomförs vid LnU som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet. Kritiken har diskuterats under året, såväl i HLK som vid doktorandmötena varvid en rad åtgärder har genomförts. Av dessa kan nämnas att kontinuerliga doktorandmöten har anordnats och seminarieverksamheten organiserats om så att doktoranderna i högre grad motiveras att närvara och aktivt delta. Aktivt deltagande vid seminarierna har bl a gjorts poänggivande (se sid 9 i den allmänna studieplanen). Riktlinjer för seminarieverksamheten har också utformats så att deras struktur och genomförande är anpassade till syftet att ge doktoranderna ett gemensamt forum för presentation och kritisk diskussion av sin forskning. Seminariernas generella syfte är att informera om, diskutera, analysera och problematisera den forskning som bedrivs vid institutionen eller annan forskning med relevans för institutionens forskningsverksamhet. Detta i sin tur syftar till att skapa och vidmakthålla en sund akademisk kultur och slå vakt om forskningens kvalitet genom öppenhet, kritik samt utbyte av erfarenheter och tankar inom området. Forskare och doktorander vid institutionen förväntas delta kontinuerligt i seminarieverksamheten och att

varje läsår presentera egen forskning. Doktorander ska delta aktivt genom att återkommande leda diskussionen vid seminarium där en kollega presenterar forskning

Lärare och forskare vid institutionen har ett generellt ansvar för att bidra med kunskap och samverka med det omgivande samhället. Detta görs dels genom kontakter med media, dels genom att kurser och föredrag genomförs efter önskemål från företrädare för samhällsinstitutioner och dels genom forskningsprojekt tillsammans med samhällsinstitutioner som t ex kommuner, landsting och regionförbund. Radio Kronoberg och tidningen Smålandsposten liksom lokala organ i Kalmarområdet t ex lokaltidningen Barometern, har under de senaste åren ofta inslag i sin nyhetsförmedling där forskare från LnU redogör för nystartade projekt och forskningsresultat. Inslag i lokalradion, såväl som utbildningsinsatser har under år 2016 handlat om äldres hälsa och livskvalitet, men också om läs- och skrivsvårigheter och dyslexi i olika befolkningsgrupper samt metoder för stöd åt dessa personer, om neurokognition och hjärnans funktioner samt om diskriminering i arbetslivet. Samarbete med skolmyndigheter t ex myndigheten för tillgängliga medier, specialpedagogiska skolmyndigheten, liksom med intresseorganisationen Dyslexiförbundet pågår och forskningen har presenterats på Bok- och biblioteksmässan, samt på Nordiska konferensen för dyslexi och läs- och skrivsvårigheter.

Flera av doktoranderna är genom sina handledare knutna till de forskningsprojekt såväl inom- som utanför Linnéuniversitetet som beskrivits ovan. Två av doktoranderna är t ex knutna till forskningsprojekten om läs- o skrivsvårigheter och dyslexi varav en studerar problemen i skolmiljö och hur man kan arbeta med stödåtgärder för skolbarn och en annan studerar relationen mellan dyslexi och självkänsla/självbild. Båda arbetar med interventioner i form av digitala hjälpmedel. En av de övriga doktoranderna arbetar i projekt inom mödravården med frågor om föräldrastress och depression hos nyblivna föräldrar. En doktorand är knuten till forskningen om neuropsykologiska problem och studerar i samarbete med Barn- och ungdomspsykiatri på Gotland och i Kalmar samt Region Kronoberg i Småland skapandet av fungerande vårdkedjor samt utvecklingen av neuropsykologiska test. En annan doktorand är knuten till ett projekt om barn som upplevt våld i nära relationer i samverkan med Karlstads Universitet. Ytterligare en doktorand disputerade i maj 2016 på en avhandling om relationerna mellan förlust av nära anhöriga under livet och upplevd livskvalitet under åldrandet. Avhandlingen genomfördes inom ramen för det tidigare beskrivna nationella SNAC-projektet.

Doktoranderna uppmuntras att aktivt delta vid nationella och internationella konferenser och vid revisionen av den allmänna studieplanen år 2016, lades det till en bestämmelse om att sådana aktiviteter är poänggivande. Doktorandernas internationella kontakter möjliggörs också genom handledarnas forskningsnätverk. Exempel på sådana nätverk är ett befintligt samarbete med Harvard Medical School i USA. Nätverksanknuten forskningsaktivitet kompenserar i viss mån forskarutbildningens relativt sett begränsade volym.

Den nuvarande doktorandgruppens genomsnittsålder är 43 år och den består av 3 män och 5 kvinnor. Samtliga har svenska som sitt modersmål men skriver sin avhandling på engelska för internationell publicering.

Gällande handledarkollegiets sammansättning med avseende på kön, ålder, nationalitet och inriktning samt lokalisering kan, om man räknar i även de externa handledarna, sägas att tre av professorerna och en av docenterna är kvinnor. Övriga fyra professorer och de fyra övriga docenterna är män (Se förteckning i tabell 2). Det är alltså en viss överrepresentation av män i handledargruppen och detta förhållande speglar sannolikt situationen nationellt men måste bedömas som ett viktigt förbättringsområde. Medelåldern i handledarkollegiet är 58 år. En professor som är knuten till forskarutbildningen har ryska som modersmål och talar obehindrat såväl svenska som engelska i arbetsituationen och vid handledning, övriga handledare har svenska som modersmål men talar och skriver obehindrat på engelska. Samtliga doktorander har någon av sina handledare på den ort där de själva verkar. Tre doktorander är lokaliserade på annan ort än LnU och har också handledare utanför universitetets lokaler. Vi har identifierat en risk för att doktorander lokaliserade utanför universitetet som också har sin huvudhandledare utanför universitet går miste om den forskningsmiljö som byggs upp här. Även om de ingår i andra forskningsmiljöer på de orter de verkar ses detta som en kvalitetsrisk för forskarutbildningen i sin helhet. Dessa doktorander har också själva gett uttryck för att de upplever sig svagt anknutna till organisationen. För att inte förlora kontakten med dessa doktorander har vi beslutat att alla doktorander ska ha en examinator och en av sina handledare vid institutionen. Samtidigt uppmuntrar vi dem till aktivt seminariedeltagande vid institutionen och kallar dem kontinuerligt till doktorandträffar under ledning av forskarutbildningens studierektor vars uppgift bl a är att hålla samman doktorandgruppen samt att vara ordförande i handledarkollegiet (HLK).

Studierektorn ansvarar för att i samråd med HLK initiera och genomföra och följa upp utveckling av rutiner för forskarutbildningen inklusive granskning av individuella studieplaner, kursutveckling, kursutvärderingar, antagande av nya doktorander, val av opponenter och granskare vid seminarier och disputationer, förändringsarbete och utveckling av rutiner. Studierektorn är ordförande i handledarkollegiet och samråder med kollegiet i frågor om forskarutbildningsmiljöns kvalitet. Frågor och förslag till förändringar granskas och bedöms av HLK som bereder ärenden för beslut hos dekan t ex anmälan om disputationer, antagningar m m. På fakultetsnivå hanteras ovan nämnda ärenden av ett forskarutbildningsråd (FUR) som sammanträder varje månad och har till uppgift att samordna kvalitetsarbetet i de olika ämnena inom fakulteten. I FUR ingår representanter för fakultetens forskarutbildningar. Denna beslutsordning säkerställer en jämn och hög kvalitet på utbildningen inom fakulteten.

Sammanfattningsvis bedrivs institutionens forskning huvudsakligen inom ramen för projekt som har förgreningar till andra forskningsämnen vid LnU liksom till verksamheter utanför universitetet, både nationellt och internationellt. Doktoranderna är genomgående delaktiga i dessa projekt vilket ger dem tillgång till forskningsaktiviteter av god vetenskaplig kvalitet. Som tidigare redogjorts följs forskningsmiljöns kvalitet och relevans för doktoranderna kontinuerligt upp vid HLK:s möten och inte minst vid den årliga genomgången av de individuella studieplanerna. De utmaningar vi står inför gäller som tidigare nämnts att skapa en kritisk massa och att ge doktoranderna en forskningsanknytning och tillhörighet vid institutionen med bl a en livaktig seminarieverksamhet. Detta arbete har intensifierats under 2016 och pågår fortlöpande.

Aspektområde: Utformning, genomförande, resultat

Aspekt: Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrunder:

A. Utbildningen säkerställer genom utformning, genomförande och examination att doktoranderna, när examen utfärdas, visar bred kunskap och förståelse både inom forskarutbildningsämnet och för vetenskaplig metodik/konstnärliga forskningsmetoder inom forskarutbildningsämnet.

B. Systematisk uppföljning görs av utbildningens utformning och genomförande i syfte att säkerställa måluppfyllelsen. Resultaten av uppföljning omsätts i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Kraven på uppnådd kunskap och förståelse anges i den allmänna studieplanen. Av den framgår att doktoranden för sin examen ska ha uppfyllt krav på genomförda och examinerade kurser gällande vetenskapsteori omfattande 7,5 hp samt vetenskaplig metod om 22,5 hp. Den obligatoriska kursdelen omfattar således totalt 30 hp. Därutöver ska doktoranden för doktorsexamen ha fullgjort 60 hp, fördelat dels på fördjupningskurser inom det egna forskningsområdet och dels breddningskurser inom forskningsämnet. Examinatorn beslutar i samråd med huvudhandledaren vilka kurser som ska ingå i doktorandens valbara utbildningsdel. Inom ramen för den valbara kursdelen kan doktoranden, efter godkännande av examinatorn tillgodoräkna sig maximalt 7,5 hp för deltagande i seminarier och nationella eller internationella konferenser. I den allmänna studieplanen finns riktlinjer för detta och i ett särskilt dokument anges allmänna riktlinjer för seminarier vid institutionen. Syftet med riktlinjerna är att säkra seminarieverksamhetens kvalitet och anpassa den till doktorandernas utvecklingsbehov.

För att belysa hur kursinnehållet är inriktat på att ge doktorander såväl bredd som djup redovisas här exempel på kursinnehåll.

Kvantitativ forskningsmetodik, 7.5 hp

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna...

- redogöra för grunderna i forskningsmetodikens vetenskapsteoretiska utgångspunkter
- problematisera och formulera en vetenskaplig frågeställning med fokus på evidensbegreppet
- värdera för- och nackdelar med olika experimentella och icke-experimentella designar, inklusive dem som fordrar multivariat statistisk analys
- självständigt välja mellan olika typer av forskningsdesigner och –metoder
- analysera och värdera hoten mot extern och intern validitet
- bedöma och ta ställning till de etiska frågor som finns i psykologisk forskning
- tillämpa grundläggande multivariata statistiska metoder

9. Innehåll

Kursen tar upp olika aspekter av forskningsprocessen, såsom formulering av forskningsproblem, evidensbegreppet, experimentella och icke-experimentella forskningsdesigner med tillhörande analysmetoder, grundläggande statistiska begrepp, hot mot intern och extern validitet, etiska problemställningar inom psykologisk forskning, metaanalys samt kommunikation av forskningsresultat. Kursen presenterar också grundläggande multivariata statistiska metoder.

Progressionen i doktorandernas kunskapsutveckling säkerställs delvis genom kurser, seminarier och aktivt deltagande vid nationella och internationella konferenser. Den huvudsakliga progressionen mot forskningskompetens i form av förmåga till vetenskaplig analys och kritisk bedömning av komplexa företeelser, frågeställningar och situationer uppnås dock genom det vardagliga arbetet med var och ens forskningsprojekt med inslag av datainsamling, analysarbete, författande av vetenskaplig text, publicering med sedvanlig kommunikation med peer reviewers och kontinuerliga diskussioner med handledarna. Detta gäller också för färdighet och förmåga gällande kritiskt självständigt tänkande, förmåga att formulera vetenskapliga problem, välja adekvata metoder och producera forskning inom planerade tidsramar.

I händelse av att den individuella studieplanen (ISP) visar att doktorandens progression i riktning mot sin examen inte fortskrider som förväntat är det huvudhandledarens och examinatorns ansvar att i samverkan med doktoranden vidta och följa upp åtgärder. Dessa initieras i HLK där de också följs upp. I fall där det krävs organisatoriska förändringar t ex minskning av institutionsarbete, byte av handledare eller liknade beslutas detta i HLK och/eller föreslås där i de fall dekanbeslut krävs för verkställandet. Utöver det kontinuerliga arbetet med ISP kontrolleras progression och kvalitet vid ett mittseminarium när doktoranden genomfört hälften av sitt avhandlingsarbete och ett slutseminarium ca 4-5 månader före planerat disputationsdatum. Vid dessa seminarier inbjuds externa granskare med god kompetens inom det aktuella forskningsområdet som ger en kritisk granskning av det genomförda arbetet. I syfte att fånga upp doktoranders eventuella problem som kan störa deras progression genomför forskarutbildningens studierektor minst två doktorandmöten per termin för att utbyta information och ventilera doktoranderna perspektiv på utbildningen.

En utmaning för forskarutbildningen i psykologi är att kunna erbjuda ett kursutbud som är både kvantitativt och kvalitativt tillfredställande. Utmaningen hänger samman med att det är relativt få doktorander inom ämnet (8 – 10 doktorander totalt). Institutionen kan inte genomföra alla valbara kurser i egen regi. Doktoranderna har behov av olika inriktningar och innehåll i kursutbudet och ofta är det bara en enskild doktorand som efterfrågar en kurs med en viss inriktning. I vissa fall kan vi lösa detta problem genom att använda fakultetsgemensamma kurser. Så sker t ex när det gäller vetenskapsteori och i viss mån i vetenskaplig metod. I andra fall använder vi befintliga kursutbud vid andra lärosäten. I samband därmed har vi det senaste året blivit uppmärksamma på de kurser som erbjuds genom Nationalkommittén för psykologi (www://sncfp.psychology.su.se) där ett rikt kursutbud från andra lärosäten är presenterade. Ytterligare en strategi som ofta används är användande av skraddarsydda läskurser. Vi har under perioden från forskarutbildningens start år 2011 samlat på oss ett utbud av läskurser som vid behov och intresse kan ges av kolleger vid institutionen. Detta är möjligt eftersom det finns flera forskargrupper vid institutionen som har specialistkunskaper inom ett flertal kompetensområden inom psykologiämnet och gällande olika vetenskapliga metoder och inriktningar. Detta är närmare beskrivet under rubriken "Forskarutbildningsmiljö" och upprepas inte här.

Följande kurser har givits vid Linnéuniversitetet och fullgjorts av en eller flera av doktoranderna vid forskarutbildningen sedan starten år 2011 (finns registrerade i LADOK). Kurserna har genomgående omfattningen 7,5 hp.

Campuskurser/distanskurser:

English for research writing, Vetenskapsteori (obligatorisk), Affektskola och affektteori, Att nyttiggöra forskning och vetenskap, Behörighetsgivande pedagogisk utbildning, Compulsory higher education teacher training, Engelska för vetenskapligt skrivande, Kvalitativ forskningsmetodik (obligatorisk), Kvantitativ forskningsmetodik (obligatorisk), Statistik för hälso- och livsvetenskap, Univariat och multivariat statistik.

Läskurser:

Analyser av longitudinell data, Barn, unga och trauma, Baysenianska och frekventivistiska perspektiv på reproducerbar psykologisk forskning, Beslutsfattande i organisationer, Hjärnans ontogenetiska och fylogenetiska utveckling av sociala förmågor med fokus på social neurovetenskap och utvecklingspsykologi, Introduktion till forskningsfältet formativ bedömning och bedömning för lärande, Hälsopsykologi, Läs- och skrivsvårigheter/dyslexi: definition och åtgärder, Introduktion till forskningsfältet interventioner i pedagogisk psykologi, Neurokognition, läskurs för forskarutbildningen, Personlighetsavvikelser, riskbruk, missbruk och beroende, Sammanställning och analys av forskningsresultat, Smärta och dess funktion i CNS och PNS avseende neurokemiska, Anatomiska, inlärnings- och minnesprocesser, Smärta, psykoser och psykologiska faktorer, Social kognition.

Gällande uppföljning och återkoppling av doktorandernas måluppfyllelse är den årliga uppföljningen av de individuella studieplanerna ett viktigt instrument. Återkoppling sker dels genom att de uppdaterade studieplanerna signeras av alla berörda och dels genom att proceduren hanteras vid handledarkollegiets möten där alla ISP som behandlas bifogas kallelsen till gällande sammanträde.

Vi bedömer att redovisade strategier för att förbättra och upprätthålla god kvalitet i kursutbudet är goda men är samtidigt medvetna om behovet av att hitta nya och bättre lösning i framtiden. Ett utvecklat och fördjupat samarbete med andra lärosäten som har forskarutbildning i samma ämne kommer att utvecklas de närmaste åren.

Aspektområde: Utformning, genomförande, resultat

Aspektområde: Utformning, genomförande, resultat

Aspekt: Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrunder:

- A.** Utbildningen säkerställer genom utformning, genomförande och examination att doktoranderna, när examen utfärdas, visar förmåga att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade (konstnärliga) uppgifter inom givna tidsramar samt såväl i nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet kan presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt. Doktoranderna ska också visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

- B.** Systematisk uppföljning görs av utbildningen för att säkerställa att utbildningens utformning och genomförande är av hög kvalitet och att doktoranderna uppnår målen. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Färdighet och förmåga gällande vetenskaplig analys tränas i de obligatoriska kurserna i vetenskaplig metod där doktoranderna får läsa och analysera vetenskapliga texter samt redovisa sina analyser muntligt och skriftligt. Det kan till exempel gälla att läsa en vetenskaplig avhandling eller artikel och kritiskt värdera den genomförda forskningen med avseende på etiska aspekter, validitets- och reliabilitetsaspekter samt huruvida de valda metoderna är lämpliga för att besvara de vetenskapliga frågeställningar som presenteras.

Förmåga att planera och genomföra forskning utvecklas dock främst i vardagsarbetet med att, under handledning, genomföra det egna forskningsarbetet från ax till limpa dvs från frågeställning till publicerad vetenskaplig artikel. Strategin inom psykologiämnet är att handledaren ger omfattande stöd vid första artikelns hela process för att därefter succesivt övergå till att ge mer av ett bakomliggande stöd vid behov. Doktoranderna uppmanas att delta vid institutionens högre seminarium och minst en gång per år presentera sin egen forskning i detta sammanhang samt återkommande fungera som presentatör och granskare vid kollegernas seminarier. Därutöver uppmanas doktoranderna av handledare och examinatorer att delta vid nationella och internationella konferenser inom sina respektive forskningsområden. Med undantag för externt finansierade doktorander med särskilt avtal om vem som ska ansvara för finansieringen, tilldelas doktoranderna årligen en sk ryggsäck bestående av 10 000 kr av fakulteten för finansiering av utgifter i samband med bl a deltagande vid externa konferenser och kurser. En doktorand kan totalt erhålla högst 40 000 kronor i form av "ryggsäck". Eftersom doktorandprojekten, som tidigare nämnts, genomförs i samverkan med till exempel psykiatri, skolan och sjukvården bidrar forskningen till kunskapsutveckling inom dessa områden.

Forskarutbildningen ger träning i att genomföra arbetet inom givna tidsramar genom inbyggda deadlines i samband med review- förfarandet vid publicering i vetenskapliga tidskrifter. Tidsramen för revidering inför publicering är ofta snäv och utgör ett tvingande villkor för publiceringen. Handledaren bevakar också att andra planerade delmål inom

forskarutbildningen gällande t ex genomförande av kurser och produktion av vetenskapliga artikelmanus genomförs inom överenskomna tidsramar. Därigenom är forskarutbildningen en inskolning i en kultur som präglas av noggrannhet och redlighet vad gäller såväl tidsramar som framställning och innehåll av den vetenskapliga produktionen.

Doktorandens förutsättningar för att slutföra utbildningen inom planerad tid säkras också genom kontinuerlig uppföljning av de individuella studieplanerna i vilka doktorandens progressionstakt klart framgår. I händelse av problem med progressionen undersöks de bakomliggande faktorerna och beslut fattas i HLK om lämplig åtgärd. Huvudhandledaren ansvarar för att fattade beslut verkställs i dessa ärenden. Det kan t ex handla om att uppmärksamma doktoranden på problemet och diskutera en reduktion av "bisysslor" i form av egen sidoverksamhet, undervisning vid institutionen eller administrativa uppdrag vid institutionen. I de fall sådana åtgärder vidtagits inom forskarutbildningen har det hittills alltid lett till att doktoranden efter en period kommit i fas med sin planerade forskarutbildning igen. Ett sätt att bedöma progressionen i forskarutbildningen är att räkna publicerade artiklar inom en viss tidsperiod. Forskarutbildningen har pågått i ca 5,5 år (sedan hösten 2011) på halvtid och de 10 doktoranderna sammanlagt under denna tidsperiod publicerat 20 refereegranskade vetenskapliga artiklar i vetenskapliga journaler och 15 konferenspapers.

Sammanfattningsvis menar vi att doktorandens förmåga att planera och med adekvata metoder bedriva forskning främst utvecklas i det fortlöpande forskningsarbetet där handledaren succesivt överlämnar ansvar till doktoranden. I den processen ingår även att skriftligen och muntligen presentera och diskutera sina forskningsresultat. Under forskarutbildningen ställs doktoranderna också inför att bidra med sina forskningsresultat i andra sammanhang än de rent vetenskapliga. Detta sker främst inom ramen för de forskningsprojekt de arbetar inom i samverkan med andra samhällsinstitutioner utanför universitetet t ex skolor, vårdcentraler etc (se tidigare redogörelse för sådan samverkan). Därutöver är doktorandkursernas examinationer genomgående utformade så att de kräver såväl skriftliga redogörelser som muntliga presentationer vid examinationsseminarier.

Uppföljning av utbildningens kvalitet sker kontinuerligt, dels vid den årliga uppföljningen av de individuella studieplanerna men även, på mer generell nivå t ex vid översyn av den allmänna studieplanen. HLK:s månatliga sammanträden utgör forum för den sortens kontinuerliga arbete.

Aspektområde: Utformning, genomförande, resultat

Aspekt: Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömningsgrunder:

- A.** Utbildningen säkerställer genom utformning, genomförande och examination att doktoranderna, när examen utfärdas ska visa intellektuell självständighet, (konstnärlig integritet), och vetenskaplig redlighet/forskningsmässig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar. Doktoranden ska också ha nått fördjupad insikt om vetenskapens/konstens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används

- B.** Systematisk uppföljning görs av utbildningen för att säkerställa att utbildningens utformning och genomförande är av hög kvalitet och att doktoranderna uppnår målen. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Forskarutbildningen vid institutionen eftersträvar att inviga doktoranderna i en akademisk kultur som präglas av kritiskt tänkande, intellektuell självständighet och omdöme i etiska frågor i relation till såväl deltagande individer som till forskarsamhället och det omgivande samhället. I denna "initieringsprocess" ska också omdöme om det vetenskapliga arbetets möjligheter och begränsningar relativt andra metoder för utveckling och problemlösning i samhället vara en del. Sådan kunskap förmedlas i de obligatoriska kurserna gällande vetenskapsteori och vetenskaplig metod med hjälp av övningar i bedömning och värdering av vetenskapliga studier som examineras genom skriftliga inlämningsuppgifter och muntliga seminarieredovisningar. Frågor om vetenskaplig redlighet och forskningsetik behandlas också i dessa kurser. Denna typ av lärande förmedlas dock endast till liten del genom läsning av litteratur och deltagande vid föreläsningar. Det är snarare i dialog med seniora forskare och andra samhällsaktörer i det praktiska forskningsarbetet, där vardagsproblem med anknytning till ovan beskrivna förmågor måste lösas, som denna utveckling sker. Konkret utvecklas dessa förmågor när doktoranden redogör för etiska frågeställningar i samband med ansökningar om forskningsmedel, om tillstånd att genomföra sina studier hos etiska råd och kommittéer och i dialog med peer reviewers inför eventuell publicering. I dessa sammanhang krävs att doktoranden, till en början med stöd från handledaren, kan försvara sina frågeställningar och metodval ur såväl samhällelig nyttoaspekt som etisk försvarbarhet. Forskning som inte kan försvaras i dessa processer riskerar och förtjänar att aldrig bli genomförd. Frågor som är relaterade till värderingsförmåga i dessa avseenden behandlas i forskarutbildningens obligatoriska kurs i vetenskapsteori där frågor om forskningsetik behandlas i ett särskilt avsnitt. Dessa frågor har också ett särskilt fokus i en valbar kurs i vetenskaplig etik som återkommande ges till doktorander vid hela fakulteten.

Doktoranderna måluppfyllelse följs upp vid den årliga genomgången av den individuella studieplanen samt vid seminarier, främst mitt- och slutseminariet men även vid andra högre seminarier där doktoranderna presenterar sin forskning.

Kursutbudet är översiktligt presenterat tidigare i detta dokument under rubriken Kunskap och Förståelse. I flera av kurserna ingår uppgifter som går ut på att deltagarna läser vetenskapliga arbeten som de skriftligen och muntligen ska förhålla sig till och värdera. Vid examinationsseminarier får de presentera och försvara sina kritiska omdömen och öva sig på att argumentera vetenskapligt om de arbeten de läst. För att konkretisera forskarkursernas

upplägg följer här ett exempel. Det gäller i det här fallet en kurs i kvalitativ forskningsmetodik med omfattningen 7,5 hp. Kursen ingår i den obligatoriska kursdelen och ges under doktorandens första år.

<i>Förväntade studieresultat</i>	<p><i>Kunskap och förståelse</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Att förstå huvuddragen i kvalitativ forskningsmetodologisk tradition samt dess såväl filosofiska, paradigmatiska och tolkande grunddrag som etiska principer.- Att förstå de specifika huvuddragen i fem stora kvalitativa forskningstraditioner, som narrativ forskning, fenomenologi, grundad teori, etnografi och fallstudieforskning. <p><i>Färdighet och förmåga</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Kunna utveckla en forskningsplan för en kvalitativ forskningsstudie innehållande formulerandet av forskningsfrågor, val av relevant forskningsstrategi, relevant metod för datainsamling, databehandling och datatolkning samt vidare presentation av studien.- Kunna analysera och kritiskt utvärdera artiklar innehållande kvalitativ forskning. <p><i>Värderingsförmåga och förhållningssätt</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Att självständigt och på ett kreativt sätt utifrån ett etiskt förhållningssätt tillägna sig kunskaper och färdigheter i kvalitativ forskningsmetodologi.
<i>Innehåll</i>	<p><i>Kursen bidrar till att studenterna utvecklar en överblick över och en tillämpning av kvalitativ forskning. Fem större kvalitativa forskningstraditioner, nämligen narrativ forskning, fenomenologi, grundad teori, etnografi och fallstudieforskning betonas speciellt. Studenterna kommer även att lära sig planera egna kvalitativa studier vad avser formulering av forskningsfrågor, relevanta val utifrån de fem grundläggande kvalitativa forskningstraditionerna samt metod för datainsamling, databehandling, datatolkning och vidare presentation av studien.</i></p>
<i>Undervisningsformer</i>	<p><i>Undervisning sker i form av föreläsningar, seminarier och diskussioner av hemuppgifter.</i></p>

Med ovanstående redogörelse för, och exempel på, hur vi utformar och genomför forskarutbildningen för att uppnå måluppfyllelse när det gäller värderingsförmåga och förhållningssätt vill vi visa att utbildningen är inriktad mot att doktoranderna ska uppnå intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet i det kontinuerliga forskningsarbetet och att kurserna också har fokus på såväl forskningsetiska bedömningar som vetenskapens möjligheter och begränsningar. Resultaten av detta följs dels upp individuellt gällande varje doktorand vid den årliga revisionen av deras ISP och dels i samband med examination av kurserna. I båda fallen återförs uppföljningen till doktoranden och till andra berörda funktioner.

Arbetslivets perspektiv

Bedömningsgrunder:

- A. Utbildningen är användbar och förbereder doktorander för ett föränderligt arbetsliv.
- B. Utbildningens utformning och genomförande följs systematisk upp för att säkerställa att den är användbar och förbereder för arbetslivet. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

På institutionsnivå behandlas frågor med arbetslivsperspektiv vid utbildningens kurser och seminarier och tas också upp på studierektorns doktorandmöten och vid den årliga revisionen av de individuella studieplanerna.

Doktoranderna vid forskarutbildningen i psykologi har alla en yrkesutbildning i bagaget och har efter flerårigt yrkesutövande sökt sig till forskarutbildningen i syfte att ytterligare öka sin kunskap inom sina respektive yrkesområden. Situationen för dem skiljer sig därmed från doktorander som ser forskarutbildningen i sig som en yrkesutbildning. När forskarutbildningen startade år 2011 och under de första åren ingick totalt tio doktorander i utbildningen. Två av dessa har disputerat och båda är nu verksamma som universitetslektorer, en vid Högskolan i Halmstad och en vid LnU. Av återstående 8 doktorander är fem legitimerade psykologer med specialistutbildning och flerårig erfarenhet inom yrket. Eftersom deras doktorandtjänster omfattar 50% är de alla verksamma i arbetslivet utöver sina doktorandtjänster. Några arbetar som psykologer och några som adjunkter vid Linnéuniversitetet. Av de övriga tre doktoranderna är en gymnasielärare med flerårig yrkesverksamhet bakom sig. Denna doktorand är utöver doktorandtjänsten adjunkt på deltid vid LnU. Ytterligare en av doktoranderna är utbildad fysioterapeut och arbetar i sitt yrke på deltid vid en vårdcentral där hon också delvis bedriver sin forskning. Den åttonde doktoranden är utöver doktorandtjänsten yrkesverksam som projektledare vid Lunds Universitet i en verksamhet som anknyter till doktorandforskningen. Följaktligen är doktorandgruppen väl förankrad i arbetslivet och bedömer sig knappast vara i behov av vägledning på samma sätt som doktorander utan sådan förankring. Forskarutbildningens användbarhet har också en tydlig koppling till den psykologiska institutionen där den ges. Där bedrivs, som tidigare nämnts, ett psykologprogram som startade 2011 (samma år som forskarutbildningen startade) och som är under uppbyggnad vad gäller kompetensförsörjning. Det innebär att disputerade legitimerade psykologer är mycket eftertraktade och det är knappast obekant för dessa doktorander att de har goda förutsättningar för att få lektorstjänster så snart de har disputerat. Doktoranderna är också verksamma som lärare inom psykologprogrammet redan nu och kommer att vara väl inskolade i läraryrket vid tidpunkten för disputation. Den högskolepedagogiska kurs som är obligatorisk för behörighet som universitetslektor ges som valbar kurs inom forskarutbildningen vilket ytterligare underlättar för de doktorander som är intresserade av tjänst som universitetslärare efter sin utbildning.

Efter genomgången forskarutbildning har doktoranderna ytterligare stärkt sin kompetens i sina ovan beskrivna professioner. Genom förvärvade kunskaper i vetenskaplig metod, fördjupad kunskap i sina respektive forskningsområden och utvecklad förmåga att värdera och kritiskt bedöma såväl arbetsmetoder som dess kunskapsgrund är disputerade

psykologer, gymnasielärare eller fysioterapeuter bättre rustade för att på ett skickligt sätt utöva sina yrken. I t ex den kliniska psykologiska praktiken är disputerade praktiker en bristvara. I det perspektivet ger forskarutbildningen ett viktigt bidrag till det omgivande samhället.

Det faktum att doktoranderna är aktiva i sina yrken på deltid samtidigt som de fullgör sin forskarutbildning ger dem en ökad förankring i arbetslivet samtidigt som detta riskerar att ha ett pris när det gäller närvaro och deltagande i den akademiska miljön.

Doktoranders perspektiv

Bedömningsgrunder:

A. Utbildningen verkar för att doktoranderna tar en aktiv del i arbetet med att utveckla utbildningen och lärprocesser.

B. Utbildningen följs systematiskt upp för att säkerställa att doktorandinflytandet används i kvalitetssäkring och utveckling av utbildningen. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter

Doktorandtjänsterna vid psykologiska institutionen är huvudsakligen fakultetsfinansierade och samtliga har erhållits i öppen konkurrens på lika villkor för alla sökande.

Medbestämmande utövas bland annat genom representation i olika organ på universitets- eller fakultetsnivå. Studentkåren utser studeranderepresentanter till alla beslutande organ, men det finns även kommittéer/råd med en beredande roll, där doktoranderepresentanter medverkar aktivt, exempelvis inom fakulteternas forskarutbildningsråd. Enligt ett rektorsbeslut har doktoranden rätt till förlängning av anställningstiden vid deltagande i kommittéer och råd.

På central nivå genomförs en undersökning kallad Doktorandbarometern som ett led i LnU:s systematiska kvalitetsarbete. Denna undersökning har genomförts vid två tillfällen tidigare före starten av forskarutbildningen i psykologi samt år 2016. Undersökningens övergripande syfte år 2016 var att få en bild av doktorandernas vardag vid universitetet, vilket bland annat inbegriper frågeområden som berör handledning, avhandlingen, institutionstjänstgöring och forskarutbildningsmiljö men även hur man betraktar sin framtida karriär, arbetsmarknaden och Linnéuniversitetet som lärosäte och möjlig framtida arbetsplats. Undersökningen genomfördes i maj – juni 2016. Vid samma tidpunkt framförde doktoranderna till sin arbetsledning viss kritik gällande sina arbetsförhållanden och sin arbetsmiljö. Denna kritik återspeglas också i deras svar i doktorandbarometern där de framfört kritiska synpunkter på sin arbetssituation och arbetsmiljö samt med utbudet av doktorandkurser och med seminarieverksamheten, i vilken doktorandernas deltagande också varit lågt. Denna kritik ledde fram till ett intensifierat förändringsarbete som pågått under året och fortsätter under år 2017 i nära samverkan med doktorandgruppen. Vid de kontinuerliga doktorandmötena, som infördes till följd av kritiken, har doktoranderna succesivt gett uttryck för en mer positiv värdering av sin situation.

Inom forskarutbildningen eftersträvas doktorandernas aktiva deltagande i utvecklingen. Doktoranderna väljer bl a en representant som deltar vid handledarkollegiets möten. Där får doktoranderepresentanten dels framföra doktorandgruppens synpunkter på beslut och förslag som behandlas vid mötena. De får också full information och de ärenden som tas upp och kan föra informationen vidare till gruppen. Ett undantag är ärenden av personlig karaktär gällande enskilda doktoranders prestationer eller problem. Mötena är så organiserade att den typen av ärenden tas upp vid en särskilt tidpunkt direkt vid mötets början eller sist på dagordningen. Därigenom kan doktoranderepresentanten delta vid alla punkter men lämna mötet när denna typ av ärenden ska behandlas.

Doktorandinflytandet säkerställs också genom att studierektorn anordnar doktorandmöten vid några tillfällen varje termin där doktorandernas intressen och angelägenheter kan tas upp på initiativ av dem själva och där information ges om allt som berör deras utbildning. Vid studentkåren finns dessutom ett doktorandombud som doktoranderna kan vända sig till med ärenden som de behöver stöd och hjälp att hantera gentemot universitetets företrädare. Den utveckling av forskarutbildningen som genomförts under 2016 och bl a lett fram till en ny allmän studieplan och en utveckling av seminariernas struktur har delvis initierats av doktoranderna som har varit delaktiga i hela förändringsprocessen genom sin representant i HLK och genom doktorandträffarna där de delgivit sina synpunkter på förändringsförslag som varit aktuella

För varje forskarstuderande anställd av Linnéuniversitetet ställs arbetsplats med tillhörande dator och utrustning till förfogande. Alla doktorander har tillgång till samtliga interna system som behövs för genomförande av utbildningen.

Universitetsbiblioteket stödjer forskning och utbildning vid Linnéuniversitetet genom ett väl utvecklat supportsystem gällande informationsförsörjning, publiceringsstöd, informationssökning och informationsanvändning. Där finns omfattande tryckta och elektroniska mediareсурser inom aktuellt ämnesområde och universitetsbiblioteket har också beredskap för nödvändiga kompletteringar. Vidare tillhandahålls hög service till forskare vad gäller löpande inköp och fjärrlån av nya media. Fakultetens kontaktbibliotekarier erbjuder dessutom undervisning för olika användargrupper, handledning i form av bokad sökhjälp och digitala lärresurser som tillgängliggörs via webb, lärplattform och ämnesguider. Forskare och forskarstuderande får stöd i frågor som berör vetenskaplig publicering och val av publiceringskanal samt EndNote, Open Access, DiVA, utgivning av vetenskapliga publikationer via Linnaeus University Press (Lnu-Press), bibliometri och forskningsdata.

Vid Linnéuniversitetet erbjuds alla studenter, inklusive doktoranderna hjälp med akademiskt skrivande. De kan också få tillgång till stöd i form av assisterande teknik så som talsyntes (digitaliserad text läses upp) och taligenkänning för att underlätta läsande och skrivande ifall de har läs- och skrivsvårigheter i form av dyslexi eller likande. Genom den forskning inom området som pågår vid institutionen är denna möjlighet väl utvecklad.

Sammanfattningsvis står forskarutbildningen inför en utmaning i arbetet med att skapa en bättre arbetsmiljö och en kritisk massa som är intellektuellt stimulerande och utvecklande. Detta arbete pågår kontinuerligt i nära samverkan mellan doktorander och ansvariga företrädare för forskarutbildningen. Behovet av utvecklingsinsatser gällande arbetsmiljön har olika förklaringar som förhoppningsvis framgått av föreliggande självvärdering men ska också ses i ljuset av att forskarutbildningen startade hösten 2011 och ännu inte fullt ut hittat sin optimala modell.

Jämställdhetsperspektiv

Bedömningsgrunder:

A. Ett jämställdhetsperspektiv är integrerat i utbildningens utformning och genomförande.

B. Systematisk uppföljning görs för att säkerställa att utbildningens utformning och genomförande främjar jämställdhet. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Vid Linnéuniversitetet har arbetet med jämställdhet, mångfald jämlikhet tillgänglighet och likabehandling integrerats till en helhet under begreppet Lika Villkor. Av dokumentet [Plan för Lika Villkor 2016](#) framgår att jämställdhetsindikatorer ska tas fram. Resultat från uppföljningar utifrån jämställdhetsindikatorer ska användas i alla berednings- och beslutsprocesser vid universitetet. Vid Linnéuniversitetet eftersträvas således jämställdhet mellan män och kvinnor. Vid rekrytering av personal liksom vid rekrytering av opponenter och sakkunniga vid disputationer, befordringsärenden och liknande ska jämställdhet alltid eftersträvas. I den händelse detta inte kan tillgodoses i något enskilt fall, måste särskild motivering skriftligt presenteras och denna princip gäller även vid rekrytering av doktorander och fördelning av handledaruppdrag och examinatorsuppdrag inom forskarutbildningen i psykologi.

Könsfördelningen i doktorandgruppen vid institutionen för psykologi är i dagsläget fem kvinnor och tre män. Vad gäller huvudhandledare är proportionerna omvända med två kvinnor och fyra män (en av männen har tre huvudhandledarskap). Denna snedfördelning utjämnas i viss mån när man räknar in även bihandledare. Då blir fördelningen fem kvinnor och åtta män.

Förhållandet att det finns färre kvinnor än män i gruppen seniora forskare är en utmaning inom hela den akademiska världen och det återspeglar sig även vid gällande institution. Vi är medvetna om detta och eftersträvar att på sikt utjämna könsfördelningen. Det faktum att kvinnorna är något fler i doktorandgruppen talar för att en utjämning kan komma till stånd på sikt.

Det förtjänar också att nämnas att ett av våra forskningsmiljöer (Linnaeus University Center for Discrimination and Intergration Studies (LNUC)) fokuserar sin forskning på diskrimineringsfrågor. Denna forskning omsätts också till kursinslag vid bl a forskarutbildningskurser. Exempelvis innehåller kursen Social Kognition och beslutsfattande moment från denna forskning angående fördomar, stereotyping, och diskriminering. En av de två doktorander som anställs ht 2017 kommer att vara knuten till LNUC.